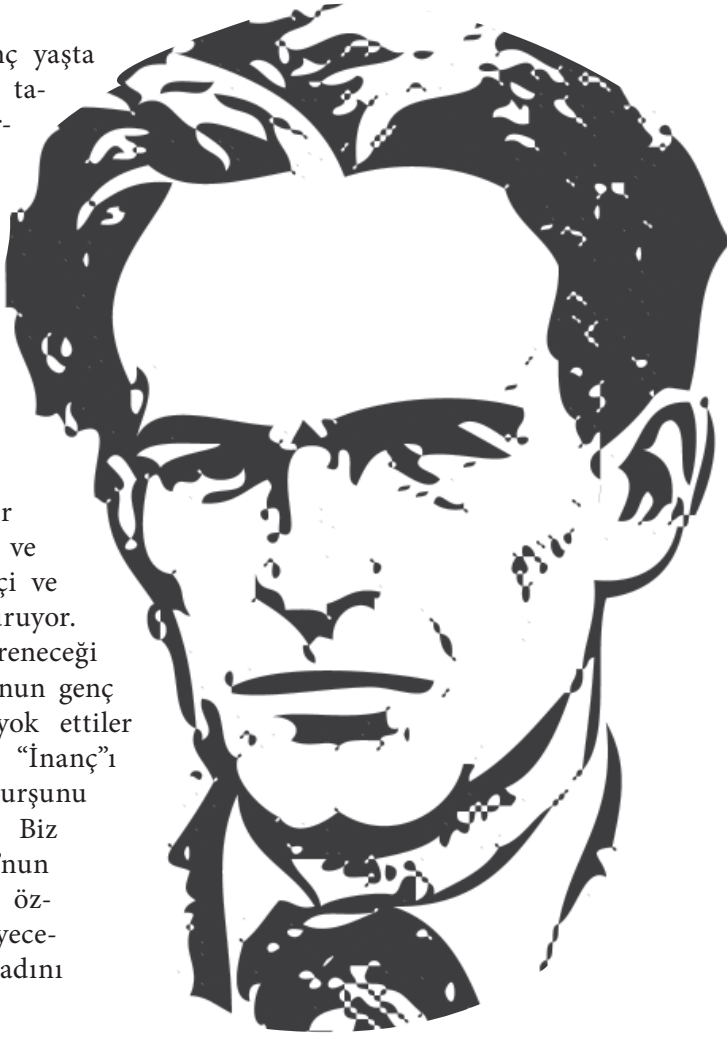

Nikola Vaptsarov genç yaşta sosyalizm düşüncesiyle tanıştı. Yaşadığı onca zorluğa rağmen yılgınlığa kapılmadı. Partisine bağlılığı ve Sosyalizm mücadelesine olan inancı bir parça olsun sarsılmadı. Bir işçiye yakışırcaına onurla yaşadı ve onurla öldü. O genç komünist bir işçi ve yetenekli ve yenilikçi bir şairdir. O'nun yaşamı ve mücadelesi biz genç işçi ve emekçilere örnek oluşturuyor. Hepimizin ondan öğreneceği çok şey var. Faşistler onun genç bedenini kurşunlarla yok ettiler ama "Kavga"sına olan "İnanç"ı yok etmeye yarayacak kurşunu henüz icat edemediler. Biz genç işçi ve emekçiler O'nun inancını yüklenmeli ve özgürlük kavgasında söyleyeceğimiz her türküde onun adını da yaşatmalıyız. ~

Aydın Ateşçi

*Karanlıkta tıkrıyor
uykulu uykulu raylar
Tutmuyor bir yerim
öylesine yorgunum.
İç geçiriyor biri:
"Umut yok..."
Hayır! Var!
Beni bekliyor dünya.*

*Biliyorum ben
yerimi hayatta
kaptırmam öyle
postumu ucuza.
Ekmek ve özgürlük
kavgasında
onurla öleceğim
bir işçiye yakışırcaına*

aylık gençlik bülteni
yeni dünya
gençliği
SAYI
03
yıl:1 sayı:3
mayıs 2008

DOSYA

**Geçmişten Bu Güne
Türkiye Devrimci
Gençlik Hareketi-3**

EĞİTİM

**Komünist Eğitim
Üzerine**

DÜNYADAN

**Siyahlar ve Kölelikten
Özgürlüğe**

BİYOGRAFI

**Bulgar Şair
Nikola Vaptsarov**

Çıkarken

Merhaba değerli okuyucu;

Yine, işçilerin emekçilerin kurtuluş mücadelelerinin simgesi olan bir 1 Mayıs'ın arifesindeyiz. Bu yılki 1 Mayıs'ı, kazanılmış haklarımızın da gasp edilmesi anlamına gelen, geleceğimizi ipotek altına alarak yasalaşan SSGSS yasa tasarısının yürürlüğe girmesiyle ve 1 Mayıs mitinginin Taksim'de yapılıp yapılmayacağı konusunda yürüyen tartışmalarla karşıyoruz. Üçüncü sayımızı da bu tartışmaların yürüdüğü bir süreç içerisinde hazırladık.

Son günlerde gündemi epeyi meşgul eden 1 Mayıs mitinginin Taksim'de yapılıp yapılmaması konusunda hükümet ve sendikalar arasında pazarlıklar sürüyor hala. Sendika yöneticileri bu konuda yeni yeni formüller araya dursun Başbakan "Ayaklar, baş olursa kıyamet kopar." diyerek bu konudaki net tavrını ortaya koymuş oldu. Başbakan'ın "ayak" olarak nitelediği biz işçi ve emekçilerin, yine onun söylemiyle "baş" olarak kabul ettiği hükümetin yaptırımlarına kayıtsız koşulsuz uymak zorunda olduğumuzu vurguluyordu.

Kuşkusuz SSGSS en çok da biz genç işçi ve emekçileri etkileyecek olan bir yasa. Bu yüzden 1 Mayıs'ta alanlarda en ön safta yerimizi alıp geleceğimizi karartan bu yasaya karşı sesimizi yükseltmek zorundayız. Artık "ayak"ların "baş" itaat etmek istemediklerini göstermeliyiz. Sesimizi bir gün değil her gün daha da yükselterek hak alma mücadelesinde en önde saflarda yer almalıyız. "Ayak"ların iktidarı devrimle alması çok uzak değildir. O günlerde gelecektir. Unutulmamalıdır ki "Taşı delen damlaların sertliği değil, damlaların sürekliliğidir." (K. Marx)

Bir sonraki sayıda, yeni gündemlerle, umut dolu ve eğitici yazılarla yeniden görüşmek dileğiyle...

yeni dünya
gençliği

Oku, Okut, Dağıtımını yap

ydg.ydicagri.org
mail: ydg@ydicagri.org

ÇAĞRI Basım Yayın Ltd. Şti. Adına Sahibi: Aziz Özer
Sorumlu Yazışleri Müdürü: İlyas Emir
Yönetim Yeri ve Adresi:
Hüseyinağa Mah. Balo Sok. No: 29/5 Beyoğlu İST.
Tel:/Faks: 0212 620 67 57
Özel Sayı 174; Mayıs 2008
Fiyatı 0,10 Ytl (KDV Dahil)
Baskı Uğur Matbaacılık (0212-501 81 09)
Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi
6. Kat A Blok 4NA 8-10-11-23 Topkapı/İST.

Geçmişten Bugüne 3

Türkiye Devrimci Gençlik Hareketi

Dünyada ki gelişmelere paralel olarak, Türkiye'de devrimci gençlik içerisinde de etkisini gösteren kimi akımların gençlik içerisinde kolay kabul görür hale gelmesi sosyalizmle yeni tanışan bu kesim için normal karşılanabilir belki de. Özellikle TİP'in (Türkiye İşçi Partisi) başını çektiği ve kendisini proletaryanın öncü gücü olarak göstermesi gençliğin bu aydın kesimini de kendine çekiyordu. Dev-Genç içerisinde oldukça geniş bir etkiye sahip olan TİP'in anti-Marksist, pasifist çizgisi gençliğin devrimci ilerleyişini engelleyemez oldu ve TİP ağır eleştirilerle karşılandı. Gençlik içerisinde özellikle proletaryanın gerçek partisini inşaa etme çalışmaları da bu dönem TİP'in reformist, parlamenteris çizgisinden kopmasıyla başlar. Dev-Genç'in hızlı dönüşümler geçirmesi ve yaygınlaşarak kitlesel bir boyut kazanması MDD'cilerin (Milli Demokratik Devrim) darbeci politikalarının gerekli dinamiğini oluşturuyordu ve 70'li yılların hemen başında gençliğin büyük bir bölümü içinde de bu akım etkili oldu

TİP ve MDD'ciler gibi burjuva sosyalistlerin gençliği çıkarları için kaldıraç olarak kullanma girişimleri ileride başarısızlıkla sonuçlanması kaçınılmazdı. Gençliğin merakı ve sürekli ileriye evrimlenişi ve işçi hareketlerine olan yakınlığı onları tüm bu pasifist akımlardan hızla koparıyordu. Yürütülen tartışmalarda eleştiri yöntemi olarak Mark-

sist yöntem ise henüz tam oturtulmamıştı. Gençliğin bilinçlerine kazınan resmi tarihin varlığı onları tarihsel koşulları değerlendirmesinde de yanılgılara götürebiliyordu. Kimi tartışmalarda kolaycılığa kaçmak alışılır bir durum olmuştu. Özellikle Kemalizm üzerine yapılan tartışmalarda bunun etkisi daha çok görülebilir. Kimilerine göre Kemalizm bir ideoloji değilken, kimilerine göre anti- emperyalist devrimci bir ideolojydi. Birçok önder ise Kemalizm'i Sosyalizmden öte savunulmasının yanlışlığına da dikkat çekmeye çalışıyordu. Kemalizm'i bir burjuva diktatörlüğü olarak görenler ise çok sert tepkilerle karşılaşıyordu. Fakat genel hâkim düşünce Kemalizm'in ilerici olarak değerlendirilmesi yönündeydi. Bundan daha acil olarak tartışılan konu ise proletaryanın partisinin kesin gerekliliğiydi. Bu gereklilikten doğan tartışmalar ve yazılar işçi sınıfı arasında da beklentileri artırıyordu. Özellikle grev ve direnişlerin hızlı bir ivme kazandığı bu dönemde proletaryanın öncü birliklerine acil ihtiyaç duyuluyordu. 15 Haziran 1970 de başlayıp, 16 Haziran'da da devam eden ve Türkiye işçi hareketi tarihinde önemli bir dönüm noktası olan 15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişinin yenilgiyle sonuçlanması Marksist- Leninist bir partinin gerekliliğini kanıtlıyordu. (İbrahim Kaypakkaya'nın Kazanımları ve Hataları, yoldaşın 15-16 Haziran direnişinden çıkardığı dersleri araştırınız. Bültenimizin 4. bölümünde bu konuya ilişkin yazımız yer alacaktır.)

Gençliğin ilerleyişinde ve sağlamlaşmasında en önemli nedenlerden biriside işçi eylemlerinin yüksek okul gençliği arasında sempati kazanmasıydı. Fakat işçilerle devrimci öğrenciler arasındaki bu durumu engellemeye çalışan kimi sendika patronlarının tavırları, işçileri gençlerin bu dinamiğinden uzak tutuyordu. Amaçları sistemle uzlaşmak olan ve sorunları parlamenterist yollarla çözmeye çalışanların gençliği her türlü militan hareketten yoksun bırakmaya çalışması, sendikasından, sözde sosyalist partilerine kadar hepsinin bu tutumu sergilemesi gençliği yalnızlığa itmeye çalışmaktan öte bir durum oluşturmamıştır. Tüm bu engellemelere rağmen gençliğin militan ilerleyişi karşısında bu düşünceler de giderek tecrit ediliyordu.

Yaşanan bu devrimci kabarıştan rahatsız olan sermaye çevreleri ve işbirliği içinde oldukları emperyalist büyük güçlerin her türlü engelleme çalışmaları, gençliğin devrimci yükselişi ve işçi eylemleri karşısında yenik kalması, oluşturduğu gerici örgütlenmelerin karşı saldırıları bu devrimci kabarıştı parçalamada yetersiz kalmıştı. Çözüm en iyi halde açık devlet terörünü uygulamakla olacaktı.

12 Mart 1971 günü yapılan faşist askeri darbe hareketinde çok ağır tahribatlar yaratmıştı. Hemen ardından tutuklamalar ve yasaklar başladı. Birçok devrimci önderler katledildi ve yine birçoğu da ağır hapis cezalarına çarptırıldı.

Bu dönemde yaşananlar devrimci gençliğin tarihine unutulmaz bir dönem olarak yer alacaktır.

Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu (THKO)'nun kurucusu ve yöneticilerinden

Deniz Gezmiş

Deniz Gezmiş'in, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan ile birlikte 6 Mayıs 1972 tarihinde, Ankara Merkez Kapalı Cezaevi'nde idam edilişleri Kuzey Kürdistan ve Türkiye Devrimci Hareketinde son derece vahim bir tarih olarak yer aldı. 12 Mart darbecilerinin idam kararını mahkeme sürecinden çok önce vermesi ise Deniz Gezmiş ve yoldaşlarının devrim mücadelesinde ki rollerinden kaynaklanıyordu. Hızlı ve atılgan bir niteliğe sahip olan Denizler, gençliğin hareketine militan bir karakter aşılıyarak örnek devrimciler olmuşlardır. Öğrencilerle, emekçi çevreler arasında büyük bir sempati kazanmaları ve önderliklerinde ki devrimci tutarlılıkları gençliğin mücadele deneyimlerine eklenmiştir. Daha çok mücadelede sivrilerek öne çıkmaları ve pratik içinde yoğrulmalarıyla tanınan Deniz Gezmiş ve yoldaşlarının her ne kadar Kemalist ideolojinin etkisinde kalmış olmaları doğrusu da dönemin koşullarıyla birlikte ve devrime, sosyalist dü-

şünceye olan bağlılıklarıyla ele alınıp bir bütün olarak değerlendirildiğinde devrimci kimliğini kararlılıkla sergilemişlerdir. Mücadele tarihinde anılarıyla ölümsüzleşen bu yiğit gençlerin yaptıkları günümüz devrimci hareketine ışık tutmaya devam ediyor ve edecektir de.

Faşist devlet güçlerinin K. Kürdistan ve Türkiye Devrimci hareketine indirdiği en büyük darbe ise Komünist önder İbrahim Kaypakkaya yoldaşın 18 Mayıs 1973 'de zalimce katledilmesiyle oldu. Yaralı haliyle kendisine yapılan her türlü işkence karşısında kararlılığını yitirmeden duruşu bütün dünya devrimcilerine örnek olmuştur.

İbrahim Kaypakkaya, Marksizm/Leninizm'i doğru temelde kavrayıp K. Kürdistan-Türkiye komünist hareketine bıraktığı miras ile gençliğe önemli dersler sunmaktadır. Dönemin her türlü oportünist ve revizyonist akımından keskin bir biçimde ayrılan düşünceleriyle, hakim sınıfı ve hakim sınıfın düşüncelerini yok olmaya mahkum ederek, teorisi ve pratiğiyle işçi sınıfının önünü aydınlatıyordu. Daha 24 yaşında kurucusu olduğu TKP/ML* ile önceden içinde yer aldığı TİİKP** (önceki adıyla PDA***)'nin revizyonist düşüncelerinden ayrılarak revizyonizme karşı kızıl bayrağı göndere çekmiştir.

Henüz çok genç yaşta yaptığı tespitlerin ve yine bu dönem komünist hareketi içinde hâkim olan Mao Zedung Düşüncesinin de etkileriyle ikincil sayılabilecek bir dizi hataya da düşen İbrahim Kaypakkaya'nın kazanımlarını savunmak ve hatalarını eleştirmek onu ve savunduğu düşünceyi ilerletmek demek olduğunun da altını çizmek gerekecektir.

İbrahim Kaypakkaya

Günümüz K.Kürdistan ve Türkiye devrimci gençlik hareketinin izlemesi gereken yol İbrahim yoldaşın bıraktığı bu büyük mirası sahiplenmek ve onu doğru tahlil etmekle ilerleyecektir.

"1972, İbrahim KAYPAKKAYA yoldaş önderliğinde K.Kürdistan ve Türkiye'de M/L bir partinin yeniden kurulduğu yıl oldu. Bu partinin temel görüşleri tümü İbrahim KAYPAKKAYA yoldaş tarafından -diğer M-L kadrolarla da tartışma temelinde- kaleme alınan "Şafak Revizyonizmi ile Aramızdaki Ayrılıkların Kökeni ve Gelişmesi"; "Türkiye'de Milli Mesele"; "Şafak Revizyonizminin Kemalist Hareket, Kemalist İktidar Dönemi, İkinci Dünya Savaşı Yılları, Savaş Sonrası ve 27 Mayıs Hakkındaki Tezleri"; "TİİKP Program Taslağı Eleştirisi"; "Başkan Mao'nun Kızıl Siyasi İktidarını Doğru Kavrayalım" adlı yazılarda ortaya kondu. ~

(Kazanımları ve hataları ile İ.K/Y.D.İ Çağrı yazımları sf. 28) "

Devamı 4. sayıda

*Türkiye Komünist Partisi/Marksis-Leninist

**Türkiye İhtilalci İşçi-Köylü Partisi

***Proleter Devrimci Aydınlık

Komünist Eğitim Üzerine

Genç komünistlerin genel görevi 'komünizmi öğrenmek' tir (Lenin). Komünist Gençlik Birliği emekçi gençlik için komünizmin okuludur ama yetişen genç kuşak komünizmi ancak, eğitimin her adımını proletarya ve emekçi kitlelerin köhne sömürücü topluma karşı asla durmayan mücadelesiyle birleştirerek öğrenebilir...

Gençlik örgütlenmelerinde en temel sorunlarından birisi eğitim sorunudur. Komünist bir dünya yaratma hedefi içerisinde olan biz gençler ancak doğru bir bilinç ışığında yolumuzu belirleyebiliriz. O halde Komünizm nedir? Komünist toplum her şeyin (toprak, fabrikalar, çalışma) ortak olduğu bir toplumdur. Komünist kime denir? Komünist toplumu yaratma hedefiyle yaşamını belli temeller üzerinde şekillendiren kişiye denir. Yalnız, komünizm ve komünist kavramları sadece bir cümleyle açıklanabilecek veya anlatılabilecek kavramlar değildir. Bizim burada esas üzerinde duracağımız mesele komünist gençlik eğitiminin nasıl olması gerektiği meselesidir. Burada öncelikle komünist olmak için şu temel özelliklerimizin bulunması veya yaratılması gere-

kir. Nedir bu temel özellikler? Sınıfsız ve sömürsüz bir dünya yaratabilmek için mücadele içinde dayanışma ruhu, özgüven, fedakârlık, atılganlık ve disiplin... Tabi bu kavramlar komünist kişide başta olması gereken temel özelliklerdir. O halde komünist gençlerin, dayanışma ruhunu aşıl原因 ve sergileyen, yeni bir dünya yaratma hedefinde kendine güvenen, bu yolda yetenekleri ölçüsünde her türlü fedakârlıktan kaçınmayan, her işi yapmaya hazır bir militan ve çelik disipline sahip olması gerekir. Bu temel özellikler adımlarımızın daha sağlam ve çelikten olmasını sağlayacaktır.

İşçi sınıfı içerisinde çalışmayı ve işçi gençliği komünist saflara çekmeyi temel alan bizler, işçi sınıfının mücadele deneyimlerinden faydalanarak rotamızı belir-

lemeliyiz. Bu bağlamda yolumuzu aydınlatacak olan eğitim çalışmalarına büyük önem vermeliyiz. Fakat burada eğitim çalışmasından ne anladığımız sorunu ortaya çıkılmaktadır. Bu konuda kimi zaman yanlışlara düşülmektedir. Komünist eğitimi, komünist kitap ve belgeleri özümlemek biçiminde düşünülmektedir. Tabi ki bunları okumak çok önemlidir ama sadece bununla yetinilirse çevremizde bir sürü sol lafazanlar yetişmiş olacaktır. Bu nedenle komünist yazınlar pratik çalışma ve mücadeleyle birleşmediği sürece hiçbir işe yaramaz. Komünist eğitimin temelini mücadele, eylem ve sınıf mücadelesine aktif katılım oluşturur. **Eğitim çalışması mücadeleyle değil, mücadele eğitim çalışmasıyla tamamlanmalıdır.** Bu bağlamda Komünist Gençlik Enternasyonalî'nin programı şunları söylemektedir:

"Marksizm-Leninizm'in dünya görüşü teori ile pratiğin ayrılmasına izin vermez, eğitimle mücadele arasında bir çelişki görmez. Komünist eğitimin temeli mücadeledir.

Genç komünistlerin genel görevi 'komünizmi öğrenmek' tir (Lenin). Komünist Gençlik Birliği emekçi gençlik için komünizmin okuludur ama yetişen genç kuşak komünizmi ancak, eğitimin her adımını proletarya ve emekçi kitlelerin köhne sömürücü topluma karşı asla durmayan mücadelesiyle birleştirerek öğrenebilir... Komünist ahlakın temeli, komünizmi sağlamlaştırma, tamamlama uğruna mücadeledir ve komünist eğitimin ve öğrenme yöntemlerinin temeli budur. Komünizmi nasıl öğrenmek gerektiği sorusunun cevabı

budur." (Lenin)

Görüldüğü üzere Lenin genç komünistlerin temel görevini komünizmi öğrenmek olduğunu ve komünist eğitimi sınıf mücadelesiyle birleştirerek öğrenilebileceğini söylemiştir. O halde genç komünistler sınıf mücadelesi içerisinde yetişmelidirler. Proletaryanın en devrimci (atılgan, militan) kesimi olan işçi gençliğin örgütlenmesi, komünist gençliğin önünde duran en temel görevdir. Sınıf içerisinde propaganda ve ajitasyon faaliyetleri yürütmek, eylemler düzenlemek ve genç işçilerin komünizmin yaratılması uğruna mücadele etmelerini sağlamak genç komünistlerin görevidir.

Egemenler bizleri en ağır şartlarda ve koşullarda kölece çalışmaya itmektedirler. Genç işçileri bu sömürü çarkında ezip, kanlarıyla yeni ve azgın sömürü tezgâhları kurmaktadır. Yaşamlarını, işçilerin kanlarını iliklerine kadar emerek sürdürmektedirler. Bir avuç asalaklar sınıfı olan burjuvaziyi sınıf olarak ortadan kaldırmak ancak sosyalizmde mümkündür. Burada komünist gençlere büyük görevler düşmektedir. Yaşamın her alanında (fabrikalarda, okullarda, mahallelerde...) komünist gençlik çalışmasını büyütmek için çalışmalıdırlar. Durmadan, yılmadan, inatla komünist gençlik saflarını güçlendirmeliyiz.

Haydi, görev başına!

Genç proleterleri komünist gençlik saflarında örgütlemeye!

Yeni Dünya Gençliği,
27.04.2008

Siyahlar ve Kölelikten Özgürlüğe

Amerika'da yaşayan Afrikalıların tarihi, siyah ve bağımsız bir hükümet kurma, kendini savunma, silahlı isyan ve özgürlük savaşlarıyla derin bir direniş ve Amerikanın efendi ırk demokrasisinin amansız kâbusuna karşı bir direniş tarihidir.

Siyahlar kuşaklar boyunca ulusal bağımsızlık yürütmüşler ve özgürlük hayali kurmuşlardır. Afrikalılar, kendilerine Amerikalı diyen başkalarının aksine, buralara kendi istekleriyle gelmemişlerdir. Elleri ayakları zincirli bir şekilde zorla getirilmişlerdir. Avrupa'da salgın hastalıklar vardı ve ucuz iş gücüne ihtiyaç duyuluyordu. Bunun üzerine İspanyollar ve Portekizler ucuz işçi kaynağı bulabilmek için Afrika'ya yönelmişlerdir. "Beyaz Adam" Afrika'yı keşfetmeye başladığında ilk olarak insanı alınıp satılan bir mal yaparak köle ticaretini başlatmıştı. Zamanla Afrika köle ticaretinin merkezi olmuş, Doğu Afrika'nın yerlileri, Hint Okyanusu yoluyla Arap ülkelerine, Batı Afrikalı yerliler de daha ziyade Avrupa ve Amerika'ya köle olarak pazarlanmışlardı. Zamanla bu ticaret öyle bir boyuta ulaşmış ki, altın ticaretinin de önüne geçmiştir.

1502 yılında İspanyol Krallığı köle ticaretini yasallaştırmıştır. 1509 da İspanya'nın Chiapas kentinin Katolik piskoposu Bartolome de Las Casas, Afrika'ya giden her İspanyol yerleşimcinin belli bir miktarda köle götürmesini önermiştir. Bu öneri Afrika'dan Amerika'ya olan köle ticaretinin başlangıcı sayılmaktadır. Köle ticaretinin devam ettiği 1519-1867 tarihleri arasında Afrika'dan Amerika kıta-

sına 11.062.000 köle gemilerle götürülmüştür. Bu ticaret, Ticaret Üçgeni denilen Afrika, Avrupa ve Amerika arasındaki üçgende yapılmaktaydı. Afrika'dan Amerika'ya köle; Amerika'dan Avrupa'ya şeker, maden cevheri, pamuk, tütün; Amerika'dan Afrika'ya silah, barut; Avrupa'dan Amerika'ya işlenmiş mamuller, kumaş gidiyordu. Orta Yol denilen üçgenin Amerika ve Afrika ayağında yapılan köle ticaretinin en insafsız yanı çok olumsuz koşullarda yapılan gemi yolculuğuydu. Yolculuk Brezilya'ya bir ay, Orta Amerika'ya iki ay sürmekteydi. Afrika'dan ayrılan kölelerin %30'u varış yerine kadar hayatlarını çeşitli nedenlerden kaybetmişlerdir. Bütün bu zulimliklere karşı siyahlar her zaman özgürlükleri için direnmişlerdir...

Siyah direnişinin tarihi 1526 yıllarına dayanır. İspanyollar o tarihte zincirlerle bağlı bir gemi dolusu Afrikalı köleyi taşıırken, kölelerden yüz kadarı zincirlerinden kurtulmuş, İspanyollardan bir kaçını öldürerek ormanlara kaçmış ve yerlilere karışarak yoldaşlarının bir daha 400 yıl boyunca göremeyecekleri bir özgürlük içinde yaşamışlardı. Bu direniş ilk büyük zenci direnişi olarak bilinmektedir. Özellikle 1730 ile 1740 yılları ara-

sında kesintisiz bir direniş dönemi olmuştur. 1738'de Mayland' da bir ceza evinden birçok köle kaçmıştır. Bunlar kaçak zencilerle birleşerek gerilla savaşı başlatmışlardır. Ertesi yıl daha büyük bir köle grubu kralın uyruklarını yok etmek ve ülkeyi ele geçirmek için isyan başlatmışlardır. Bu dönemde kıtaları isyanlar kasıp kavuruyordu. (Hakkım olan iki şey vardı, "ölüm veya özgürlük" -Harriet TUMBAN-, siyah özgürlük savaşçısı)...

Siyahların bu direnişleri genelde kanla bastırılıp, birçoğu da idam ediliyordu. Ancak özgürlük ateşi hiç sönmüyordu. İlerleyen yıllarda Afrika'da Haiti' de, Orta Amerika' da ya da Kanada' da A.B.D' den bağımsız bir siyah devlet kurulması çabaları görülmüştür. 1822 de özgür köleler tarafından Afrika'nın batı kıyısında bulunan Liberya Cumhuriyeti dışında, diğer projelerden hiç birinde özerk bir Afrika, Amerika devleti tarafından önerilmemiştir. Liberya toprakları, 16. yüzyıldan itibaren Portekizliler tarafından keşfedilmiştir.

Harriet TUMBAN

Liberya, resmi olarak Liberya Cumhuriyeti; Batı Afrika kıyısında, kuzeybatıda Sierra Leone, kuzeyde Gine, doğuda Fildişi Sahilleri' ne sınırları bulunan bir ülkedir. Anlamı "özgürlüklerin toprağı" olan Liberya, daha önceden köleleştirilmiş Afrika asıllı Amerikalıların özgür çocukları tarafından kurulmuştur. Liberya'nın modern tarihi, 1821'de Amerika Birleşik Devletinden azad edilen kölelerle yüklü bir geminin, Monrovia'ya gelmesiyle başladı. 1847'de ülkeye yeni yerleşmiş olan zenciler, Amerikan Sömürge Cemiyeti ile bağlarını kopararak, bir istiklâl beyanname-sini yayınladılar. 19. yy.' da yaşamış olan siyah milliyetçilerden Martin Delany; Liberya için tam bir hükümet komedisidir. Amerikan sömürgecilerine bağımlı olan Liberya da, kendine başkan denilen kişi de bu güçlerin kuklasıydı. Yani Liberya, siyahların istedikleri şey değildi. Onlar tam olarak özgür ve bağımsız yaşayabilecekleri bir ülke istiyorlardı.

Başka bir örnekte 1807 de Alabama'nın Bullock ilçesinde; eski bir köle lideri olan George Shorter, Siyahların yasaları, şerifleri ve mahkemesi olan kendi siyah hükümetini kurdu. George Shorter Amerikan ordusu tarafından tutuklanıp hapse atılmıştır. Siyahlar bir dizi baskı ve zorlamalarla karşılaşmışlardır. Siyahların özgürlük arayışları yüzyıllar boyunca hiç bitmemiştir.

Tüm renkten, dilden, kültürden ve milliyetten halkaların özgürlüğü ancak sosyalizmde mümkündür. Kapitalizm var olduğu sürece tüm dünya halkları, sürekli sömürücüler tarafından baskı ve zorlamalarla karşılaşacaktır. Kurtuluş, dünya halklarının örgütlü mücadelesiyle kazanılacaktır. ~

“... Ekmek ve Özgürlük Kavgasında Onurla Öleceğim Bir İşçiye Yakışırcasına”

1 Mayıs'ı; işçilerin ve emekçilerin sınıfsız sömürsüz bir dünya mücadelesinin simgeleştiği, bayram günü olarak karşıyoruz. Tüm dünyada her renkten, her ırktan, kadın erkek tüm işçi ve emekçilerin farklı dillerde ama aynı istekleri haykıracağı gün olan 1 Mayıs'ı karşıyoruz. Bu mücadele gününün özüne yakışan, kısa yaşamını sosyalizm mücadelesine adanmış olan genç komünist bir şairi, Nikola Vaptsarov'u, şiirlerinden örnekler de vererek tanıtmaya çalışacağız bu sayıda.

Nikola Vaptsarov 24 Aralık 1909'da Bulgaristan'ın Bansko kasabasında küçük üretici bir ailede doğar. 1926 yılında babasının zorlamasıyla Varna'daki Deniz Makine okuluna yazılır. Okulunu bitirdikten sonra doğduğu kasabaya geri döner. İsteği Sofya Üniversitesi Edebiyat Bölümüne girmektir. Fakat ülkenin içinde bulunduğu genel ekonomik kriz ve toplumsal koşullar ve ailesinin olumsuz ekonomik şartları buna izin vermez. Nikola Vaptsarov çalışmak zorundadır.

Koçerinovo'daki bir kağıt fabrikasında iş bulur ve çalışmaya başlar. Bu dönem genç şairin hayatındaki dönüm noktasıdır. İşçi sınıfıyla iç içedir ve kendisi de bu sınıfa dahil olmuş bir proleterdir artık. Sosyalizm düşüncesiyle ilk olarak bu dönemde tanışır. Yazınsal anlamda ilk ürünlerini bu dönemde verir. Çeşitli

Nikola Vaptsarov

şiirler ve işçi piyesleri yazar. Amatör bir tiyatro topluluğu kurmuştur. O dönemde yazdığı bir piyes Bulgaristan'ın ilk işçi piyesi olarak biliniyor. Tabiki piyesin kahramanları işçilerden oluşuyor.

Şair, Bulgar şiirinin önemli köşe taşlarından birisidir. İçerikte ve biçimde getirdiği yeniliklerle bu sıfatı hak eden bir konumda durmaktadır. Şiirlerinde iki ana tema oldukça yoğun bir şekilde kullanılır. Bu temalar “İnanç” ve “Kavga” temalarıdır. Sınıfsız ve sömürsüz bir dünyanın var edileceğine dair “İnanç”ıyla, bu dünyayı yaratmak için verilen “Kavga”ya koşulsuz adanmıştır kendisini. Şiirlerini ge-

nellikle söyleşi tarzında yazmıştır. Kimi zaman bir fabrikayla (Fabrika), kimi zaman hayatla (Karşılıklı Kavga) söyleşir.

11 Şubat 1932 yılında, kağıt fabrikasında makine teknisyeni olarak çalıştığı dönemde tanıştığı Boyka Vaptsarova ile evlenir. Evliliklerinin ilk dönemlerindeki yaşam koşullarını Boyka Vaptsarova bir röportajda şöyle anlatıyor: “...İlk oturduğumuz ev, bir oda bir mutfaktan oluşan bir fabrika eviydi. Evimizde bir divan, bir masa, bir iki sandalye vardı. Kocam teknisyen olduğu için işçilere oranla daha iyi para alıyordu. Ancak eli çok açıktı. Herkese para veriyor, sonra arkasını aramıyordu. O zamanlar ayda 3200 leva kazanıyordu. Ama bunun dörtte biri eve giriyordu. Çünkü peşin para çekip arkadaşlarına borç veriyordu. Bize kalan parayı da kitaba ve yemeğe harcıyorduk.”

Nikola Vaptsarov aynı dönemde Bulgaristan Komünist Partisi üyesidir ve partide aktif olarak çalışmalar yürütüyordur. Ülkedeki faşist rejimin tehditleriyle karşılaşıyordu sürekli. Bu nedenden ötürü çok geçmeden çalıştığı fabrikadan da kovulur. Yaptığı iş başvuruları komünist kimliği nedeniyle sonuçsuz kalır. 1936 Mayıs'ında iş bulabilmek umuduyla eşi ve çocuğuyla birlikte Sofya'ya giderler fakat umutları ilk dönemler için yine sonuçsuz kalır. Çocukları hastalanır ve parasızlıktan ötürü tedavi edilemediği için üç gün içerisinde ölür. Çocuklarını gömmek için bile paraları kalmamıştır.

Bir süre sonra demir yollarında makinist-ateşçi olarak iş bulur ve çalışmaya başlar fakat bu iş oldukça ağır bir iştir. Şairin eşi o dönemi şöyle anlatıyor:

“... Günde 10-12 saat kömür taşıyordu. Kısa zamanda hastalandı. Çok zayıfladı. Kan kusmaya başladı. Bu işi bırakmak zorunda kaldı. O sıralarda bende işimden atıldım.”

Bunca zor koşullar altında bile yazmaktan, okumaktan ve üretmekten vazgeçmiyordur şair. Özgürlük sevdasıyla yılmadan, yorulmadan çalışır. Öyle ki kurşuna dizilerek idam edilmeden birkaç saat öncesine kadar yazmaya devam eder. “Genellikle geceleri geç vakitlere kadar mutfaktaki küçük masada çalışırdı. Çünkü evimiz küçüktü. ‘Tarih’ şiirinde bunu güzel anlatır. Geceleri uyandığım zaman onu hep çalışırken bulurdum.” diye anlatıyor Boyka Vaptsarova.

Tarih 23 Temmuz 1942. Nikola Vaptsarov daha 33 yaşında, en verimli çağındadır. Etrafına yaydığı aydınlıktan korkan faşist rejimin temsilcileri ondaki bu ışığı söndürmek için kollarını sıvarlar.

Tarih 23 Temmuz 1942 Saat 21.00. Makine teknisyeni, Lokomotif ateşçisi, Komünist Partisi üyesi, Komünist şair Nikola Vaptsarov beş yoldaşıyla birlikte geride son olarak şu dizeleri bırakıp, kurşuna dizilerek katledildi:

*Kavga amansız ve katı.
Kavga, dedikleri gibi destansı.
Ben düştüm. Yerimi bakası alacak...
o kadar.
Burda, bir kişinin lafı mı olur?*

*Kurşuna diziliş, dizildikten sonra kurtlar.
O kadar yalın ve akla yatkın.
Ama birlikte olacağız fırtınada,
halkım, çünkü sevdik seni.*